

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти Харківської обласної військової
адміністрації
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Наукова бібліотека
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»
Кафедра документознавства та української мови

**БІБЛІОТЕКИ УНІВЕРСИТЕТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ:
НОВІ МОДЕЛІ ТА ЗАСОБИ РОБОТИ**

*Збірник тез за матеріалами
Міжуніверситетського круглого столу*

м. Харків, 8 травня 2025 року

*Харків
2025*

УДК [[027.7:004.77]:021.6]“364”(082)
Б59

Бібліотеки університетів під час війни: нові моделі та засоби роботи : зб. тез за матеріалами Міжунів. круглого столу, 8 трав. 2025 р. / М-во освіти і науки України, Департамент науки і освіти Харків. обл. військ. адмін., Наук. б-ка Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого, Каф. документознавства та укр. мови Нац. аерокосміч. ун-ту «ХАІ». – Харків : Право, 2025. – 114 с.

Тези друкуються в авторській редакції, за достовірність наданих матеріалів відповідають автори

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

Ганна Тимченко

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В
БІБЛІОТЕЦІ ХНЕУ ім. С. КУЗНЕЦЯ..... 44

Марина Шевченко

DIGITAL LAW LIBRARY – ПЛАТФОРМА ДЛЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ
ОЦИФРОВАНИХ ІСТОРИКО-ПРАВОВИХ ДЖЕРЕЛ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.....47

БІБЛІОТЕКА В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Євгенія Завеліцька

БІБЛІОТЕКА ЯК ВАЖЛИВА ЛАНКА У ВИХОВАННІ
КУЛЬТУРИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У
СТУДЕНТІВ.....51

Олександр Чухіль

РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ
ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТСТВА.....53

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ ТА НОВІТНІ БІБЛІОТЕЧНІ ПРАКТИКИ

Ірина Бова, Ірина Друшляк

БІБЛІОТЕЧНІ СЕРВІСИ Й ПОСЛУГИ З ОБСЛУГОВУВАННЯ
КОРИСТУВАЧІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ.....57

Юлія Главчева, Тетяна Палей

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ВОЄННОГО
СТАНУ.....59

Ауріка Коляда

ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК НОВИЙ НАПРЯМ ДІЯЛЬНОСТІ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ БІБЛІОТЕК.....61

Михайло Харламов, Павло Пасічник

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ В
НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ.....64

URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2545/

7. Цифрова бібліотека з криміналістики та судової експертизи

URL: <https://sites.google.com/nlu.edu.ua/forensics/>головна

УДК [027.7:004.77](477.54)

Ганна Тимченко,

*Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця*

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В БІБЛІОТЕЦІ ХНЕУ ІМ. С. КУЗНЕЦЯ

Однією з визначальних характеристик сучасного етапу суспільного розвитку є швидкий розвиток інформаційних технологій.

Цей процес, визначений терміном «цифровізація» (англ. *digitization*) спричинив значні зміни в усіх сферах життя. В 2019 році в Україні було створено Міністерство цифрової трансформації, й відтоді цифровізація в країні охопила всі сфери діяльності [2, с. 124]. Сьогодні поняття «бібліотека» набуває нового змісту. Бібліотечна сфера трансформується, розширюючи свої функції та створюючи нові сервіси [1, с. 105].

Наразі процеси цифровізації охоплюють всі основні види діяльності бібліотеки ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Бібліотека працює з АБІС УФД/Бібліотека. Версія 3. Це нова версія системи, яка надає більше можливостей відносно попередньої. Автоматизовано всі робочі місця та всі бібліотечні процеси.

Сучасна бібліотека виступає генератором електронних інформаційних ресурсів. Одними з основних напрямів цієї діяльності є формування та подальше наповнення електронних каталогів, що відображають склад документного фонду бібліотеки, та створення власних електронних бібліотек і колекцій.

Електронний каталог <https://library-service.com.ua:8443/khkhneu/> є основним інформаційним ресурсом бібліотеки ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Доступ до нього надається через сайт бібліотеки. Через електронний каталог користувач може увійти до особистого кабінету, використовуючи для входу номер читачього квитка. В особистому кабінеті знаходиться інформація про замовлені та видані документи, історія пошуку та замовлень.

Інтернет-ресурсом, у формуванні якого безпосередню бере участь бібліотека, є електронний архів Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (репозитарій ХНЕУ ім. С. Кузнеця) <http://www.repository.hneu.edu.ua/>, який накопичує та зберігає електронні версії публікацій та інших матеріалів, створених науково-педагогічними працівниками, аспірантами та студентами університету, а також надає до них постійний віддалений доступ. Фахівці бібліотеки поповнюють електронний архів ХНЕУ ім. С. Кузнеця, підтримують його ефективну роботу, працюють з електронними документами, наданими авторами.

Теперішній час потребує від бібліотеки створення й впровадження нових сервісів.

Найбільш поширений вид електронного сервісу сьогодні – надання

доступу до електронних документів як локальних, так і мережевих.

Через сайт бібліотеки ХНЕУ ім. С. Кузнеця <http://library.hneu.edu.ua> є можливим доступ до наукометричних реферативних баз даних, Scopus та Web of Science; наукової періодики від URAN та повнотекстової платформи Springer Link; пошукової системи вільного доступу Google Scholar; повнотекстових наукових ресурсів Бібліотеки Європейського Союзу та Бібліотеки Світового банку. У 2024 році 2030 зареєстрованих користувачів університету створили 2089 пошукових запитів у базі даних Scopus, 1100 користувачів – 6398 пошукових запитів у базі даних Web of Science, та 2915 пошукових запитів у базі Springer.

Одним з пріоритетних напрямів діяльності бібліотеки ХНЕУ ім. С. Кузнеця є формування електронної бібліотеки. За допомогою сучасного книжкового сканера оцифровуються праці науковців університету. Доступ до електронних копій цих видань можна отримати через електронний каталог.

Ще одним видом сучасних електронних сервісів є довідкове та інформаційне обслуговування віддалених користувачів через Інтернет.

Користувачі бібліотеки ХНЕУ ім. С. Кузнеця можуть отримати такі віддалені послуги, як надання індексу за УДК для будь-яких публікацій, електронна доставка документів,

консультування з питань створення облікових записів та авторських профілів у наукометричних базах даних Web of Science, Scopus та ін., пошук статей для цитування; відбір тематичних матеріалів для написання робіт, доступ до електронних передплачених періодичних видань, консультування щодо розміщення робіт в репозитарії університету та з питань користування електронним каталогом.

Фахівці бібліотеки проводять моніторинг та аналіз наукометричних показників ефективності наукової діяльності університету. На сайті бібліотеки розміщено електронний ресурс «Бібліометричні профілі науковців ХНЕУ ім. С. Кузнеця», який було створено з метою узагальнення та актуалізації інформації про результати наукової діяльності співробітників університету, їх публікаційну активність, присутність в системі ідентифікації авторів Open Researcher and Contributor ID (ORCID) та в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science та Google Scholar.

Однією з можливостей поділитися новинами і досвідом, презентувати свої ресурси та послуги в електронному середовищі є участь бібліотеки в соціальних мережах.

Бібліотека ХНЕУ ім. С. Кузнеця представлена у соціальній мережі Facebook. Сторінка бібліотеки містить повідомлення про заходи бібліотеки, важливі дати та історичні події, іншу цікаву інформацію.

Також бібліотека має свій YouTube канал. Його було створено нещодавно, він розвивається, працівники бібліотеки постійно працюють над створенням нового контенту, спостерігається тенденція до збільшення кількості відвідувачів, підписників та переглядів.

Отже, у сучасних умовах переосмислюються принципи організації бібліотечного простору, методи бібліотечно-інформаційної діяльності, ресурсного забезпечення бібліотечних фондів; бібліотеки прагнуть використовувати у своїй діяльності всі можливості цифровізації [2, с. 131].

Бібліотека ХНЕУ ім. С. Кузнеця впевнено рухається в цьому напрямку.

Література

1. Костирко, Т. М. Ресурси і сервіси університетської бібліотеки в умовах цифрових трансформацій. Бібліотечний

Меркурій. 2022. Вип. 1. С. 105–113. URL: <http://vislib.onu.edu.ua/article/view/256413>.

2. Макарова, М. Цифрові проєкти у бібліотечній сфері України. Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері. 2024. 7(1). С. 123–138. URL: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.7.1.2024.307014>.

УДК [027.7:01.1:021.4](477.54)НЮУ ім. Ярослава Мудрого:004.77

*Марина Шевченко,
доктор філософії з інформаційної,
бібліотечної та архівної справи,
провідний бібліотекар відділу зберігання
фондів і ресурсів
НБ НЮУ ім. Ярослава Мудрого*

**DIGITAL LAW LIBRARY – ПЛАТФОРМА ДЛЯ
ПРЕЗЕНТАЦІЇ ОЦИФРОВАНИХ ІСТОРИКО-ПРАВОВИХ
ДЖЕРЕЛ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОГО
ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА
МУДРОГО**

Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (НЮУ ім. Ярослава Мудрого) постійно здійснює інформаційно-ресурсну підтримку Університету та академічної спільноти задля вискоєфективної реалізації освітньої та наукової діяльності. Так, одним із пріоритетних завдань Наукової бібліотеки є оцифрування найцінніших зразків документної спадщини історико-правової тематики та забезпечення більш вільного та зручного доступу до таких джерел інформації. У 2023 році фахівцями Наукової бібліотеки за результатами вивчення запитів користувачів, складу фонду рідкісних видань та аналізу досвіду з оцифрування й реалізації декількох цифрових проєктів було прийнято рішення про оцифрування іноземних видань юридичної тематики та формування нового ресурсу для презентації цифрових копій цих видань.

Фахівцями Наукової бібліотеки спроектовано, розроблено та створено платформу Digital Law Library (<https://sites.google.com/nlu.edu.ua/dll>) для забезпечення відкритого доступу до унікальної історико-правової спадщини, що